

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
Postboks 34
1861 TRØGSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mabel Katrine Trovum, 22003589

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2021 - Indre Østfold kommune

---

**Indre Østfold kommune har alvorlige avvik fra krav i tillatelser og forurensningsregelverket i
rapporteringsåret 2021. Vi følger opp avvikene i forpliktende tiltaksplan.**

Vi tar egenkontrollrapporten og årsrapporten til etterretning.

Rapporterings skjema for 2022 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2023.

Vi viser til egenkontrollrapporter og årsrapporter for Indre Østfold kommune sitt avløpsnett, AHSA avløpsrenseanlegg, Mysen avløpsrenseanlegg og AHSA slambehandling.

Avløpsnett til AHSA avløpsrenseanlegg

Indre Østfold kommune har rapportert i Altinn at avløpsnettet til AHSA avløpsrenseanlegg har 23 installerte regnvannsoverløp og 34 installerte nødoverløp. I vedlagte skjema for årsrapportering har dere koordinatfestet 23 nødoverløp og 19 regnvannsoverløp. Dette betyr at det er totalt 42 av 57 overløp som er blitt koordinatfestet. Vi minner om at alle punktutslipp på avløpsnettet med utslipp av avløpsvann skal fylles inn med koordinater i tabell 3 i utvidet årsrapportering. Dette gjelder også der det ikke har vært utslipp i løpet av rapporteringsåret. Mangler i rapporteringen på avløpsnettet ble også påpekt ved fjorårets rapportering og er i år å regne som et avvik.

Videre har dere lagt inn overløpet på selve avløpsrenseanlegget i tabell 3 i skjemaet for årsrapportering. I denne tabellen skal kun utslippspunkt på avløpsnettet fylles inn. Til neste år ber vi om at dere kun rapporterer overløpsmengden ved AHSA avløpsrenseanlegg i tabell 1, og ikke i tabell 3.

Dere har beregnet at 1 413 340 m³, og ca. 6 143 kg fosfor, ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettet i 2021 (jf. tabell 3 i årsrapporteringen). Dette er en forbedring sammenlignet med rapporteringsåret 2020 (2 667 362 m³/ 8 050 kg fosfor). Til sammenligning slapp AHSA avløpsrenseanlegg ut 1 291 kg fosfor via rensed avløpsvann, og totalt 2 141 kg fosfor når man tar med overløpet ved rensenanlegget i

2021. Det vil si at ca. 28 % av kommunens avløpsvann forsvinner urensset ut på avløpsnettets før det kommer frem til AHSA renseanlegg. I 2020 var dette tallet 36 %. Vi understreker at andelen avløpsvann som forsvinner på avløpsnettets fortsatt er altfor høy. I tillegg til dette var nedbørmengden i 2021 lavere enn i 2020, noe som kan forklare deler av reduksjonen av avløpsvann som har forsvunnet på avløpsnettets, spesielt siden kommunen rapporterer om at det er ved nedbør at overløpene på avløpsnettets forekommer.

AHSA avløpsrenseanlegg

Det er for 2021 rapportert at AHSA avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 3 490 305 m³ avløpsvann og at 197 547 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 5,36 % av alt vann inn til renseanlegget. Mengde avløpsvann i overløp er mindre enn hva det var ved fjorårets rapportering (10,71 %). Vi forutsetter at kommunen fortsetter å gjøre tiltak for å redusere overløpet ved renseanlegget, da 5,36 % fortsatt er å regne som et svært høyt tall.

Dimensjonerende kapasitet for AHSA avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 41 300 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2021 var 22 488 pe (BOF₅). Etter vår utregning er maksukebelastningen for BOF₅, når vi ser på enkeltprøve i maksuke datert 27.10.2021, på 38 925 pe (BOF₅). Dette betyr at anlegget begynner å nærme seg dimensjonerende kapasitet.

AHSA avløpsrenseanlegg klarer ikke rensekravet for total fosfor på 90 % i 2021. Dette er gjentakende avvik og anses derfor som et alvorlig avvik. Rensegraden for fjerning av fosfor var 86 % i 2021. Dette er en liten forbedring siden 2020 da rensegraden for fjerning av fosfor var på 83 %.

AHSA avløpsrenseanlegg klarer sekundærrensekravene for BOF₅, da enkeltanalysene viser at 22 av 24 klarer kravet rensekravet på 70 % eller konsentrasjonskravet på 25 mg O₂/l. Enkeltanalysen datert 10.09.2021 viser imidlertid en 100 % - overskridelse av konsentrasjonskravet i sekundærrensekravet, samtidig som renseeffekten har vært under 70 %. Dette er i seg selv å regne som et avvik fra sekundærrensekravet. Vi minner om at slike 100 % - overskridelser er å regne som avvik, og skal varsles til Statsforvalteren jf. forurensningsforskriften § 14-14.

AHSA avløpsrenseanlegg klarer rensekravene for KOF_{CR} i rapporteringsåret.

Indre Østfold kommune opplyser om at det fortsatt er problemer med store mengder fremmedvann inn på avløpssystemet, men at dere planlegger sanering ved flere steder som vil medføre reduksjon av fremmedvann. Vi forutsetter at kommunen fortsetter arbeidet med å redusere mengden fremmedvann på avløpsnettets.

Avslutningsvis ser vi at Indre Østfold kommune informerer om at AHSA avløpsrenseanlegg formelt har byttet navn til Revhaug avløpsrenseanlegg. Vi tar dette til etterretning og har endret navn på anlegget i våre databaser.

Avløpsnett til Mysen avløpsrenseanlegg

Indre Østfold kommune har rapportert i Altinn at avløpsnettets til Mysen avløpsrenseanlegg har 6 installerte regnvannsoverløp og 61 installerte nødoverløp. I vedlagte skjema for årsrapportering har dere koordinatfestet 2 regnvannsoverløp og 35 nødoverløp. Vi minner igjen om at alle punktutslipp på avløpsnettets skal fylles inn og koordinatfestes i tabellen. Mangler i rapporteringen på avløpsnettets ble også påpekt ved fjorårets rapportering og er å regne som et avvik.

Dere har beregnet at 60 197 m³, eller ca. 206 kg fosfor, ble sluppet ut ved overløp på avløpsnett i 2021 (jf. tabell 3 i årsrapporteringen). Til sammenligning slapp Mysen avløpsrenseanlegg ut 508 kg fosfor via rensed avløpsvann i 2021.

Mysen avløpsrenseanlegg

Det er for 2021 rapportert at Mysen avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 1 209 871 m³ avløpsvann og at 13 493 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 1,1 % av alt vann inn til rensenanlegget. Mengden avløpsvann i overløp er redusert fra fjorårets rapportering da dette utgjorde 3,11 % av alt vann inn til rensenanlegget.

Mysen avløpsrenseanlegg klarer i 2021 renskravet for fosfor på 93 % med en vektet rensgrad på akkurat 93 %. Dette er første gang fosforrensekravet overholdes siden 2016. Også sekundærrensekravene er overholdt i rapporteringsåret med en vektet rensgrad på 94 % på BOF₅ og 91 % på KOFCR.

Dimensjonerende kapasitet for Mysen avløpsrenseanlegg er angitt til 9 500 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2021 var 26 586 pe (BOF₅). Mysen avløpsrenseanlegg er sterkt overbelastet. Siden anlegget har hatt problemer med å overholde fosforrensekravet i flere år, og i år kun er akkurat innenfor, er det viktig at kommunen ikke tillater påslipp til avløpsrenseanlegget som gjør at kravene i utslippstillatelsen ikke kan overholdes.

Vi registrerer at konsentrasjonen av nikkellinn til rensenanlegget er svært høy sammenlignet med andre avløpsrenseanlegg i Oslo og Viken, med en middelskonsentrasjon på 11,7 µg/L inn i rensesprosessen.

AHSA slambehandling

Indre Østfold kommune har rapportert at anlegget har mottatt slam fra Skiptvet kommune, Ringvoll Elvestad avløpsrenseanlegg og Solbergfoss avløpsrenseanlegg. Dere rapporterer at dere har mottatt 871,4 tonn (TS) avløpsslam. Anleggets kapasitet er oppgitt til å være 2 336 tonn (TS). Dere har rapportert at 760 tonn er disponert til jordbruksarealer.

Analyser på slam ligger under grenseverdiene for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II). Vi merker oss imidlertid at verdien av kadmium har økt de siste to årene.

Mysen slambehandling

Indre Østfold kommune har rapportert at anlegget har mottatt slam fra Solbergfoss avløpsrenseanlegg og fra septikmottak. Dere rapporterer at dere har mottatt 431 tonn (TS) avløpsslam, og at alt er disponert til jordbruksarealer. Anleggets kapasitet er oppgitt til å være 570 tonn (TS).

Dere har rapportert at det i 2021 ble produsert 178 298 normal kubikkmeter biogass, hvorav 32 885 normal kubikkmeter ble faklet og 145 413 normal kubikkmeter ble brukt til interne formål (oppvarming av bygg, oppvarming av slam etc.)

Analyser på slam ligger under grenseverdiene for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II). Vi ser at verdiene for kadmium, sink, bly og nikkellinn i slammet har økt de siste årene.

Slambehandling er å anse som avfallsbehandling

Statsforvalteren minner om at behandling av avløpslam er å anse som avfallsbehandling. Dette medfører at dersom et slambehandlingsanlegg har kapasitet til å behandle over 75 tonn våtvekt/døgn, er aktiviteten omfattet av Industriutslippsdirektivet og BREF Waste Treatment (WT), jf. forurensningsforskriften kapittel 36, vedlegg 1 punkt 5.3 b). Slambehandlingsanlegg som er omfattet av BREF WT må forholde seg til de forpliktende utslippsnivåene (BAT-AEL) for utslipp (både direkte og indirekte) til vann, samt utslipp til luft. BREF WT ligger her: <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/waste-treatment-0>

Konklusjon

Indre Østfold kommune har mangler i rapporteringen da ikke alle utslippspunkter for avløpsvann er koordinatfestet i skjema for årsrapport. Mangelfull rapportering regnes som et avvik da vi tidligere har påpekt dette.

Rapporteringen viser at AHSA avløpsrenseanlegg har gjentakende alvorlige avvik fra rensekravet for fosfor. AHSA avløpsrenseanlegg har også avvik i form av en 100% - overskridelse av rensekravet for BOF₅. Videre er Mysen avløpsrenseanlegg sterkt overbelastet og har varierende rensegrad for fosfor.

Rapporteringen viser at kommunen har store problemer med fremmedvann på avløpsnett og på renselanleggene. Dette fører til store overløpsutslipp på ledningsnett og renselanleggene. Avløpsnett til AHSA avløpsrenseanlegg har svært store utslipp av fosfor via overløp.

Ettersom Indre Østfold kommune har alvorlige avvik og ikke overholder krav i tillatelsene på grunn av overbelastning, vil vi igjen presisere at kommunen ikke kan gi tillatelser til nye påslipp til noen av avløpsanleggene, private eller bedrifter, da dette vil regnes som forsettlig brudd på tillatelsene.

Statsforvalteren følger kommunen opp med forpliktende framdriftsplan i forbindelse med gjennomførte tilsyn.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på: <https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på: <https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2022 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2023. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering finnes i vårt skjemabibliotek:

https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/miljo-og-klima/avlop---arlig-rapportering/rapporteringsskjema_endelig_oppdatert_statsforvalteren.docx

Egenrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2022. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsannlegg/?SectorID=100>

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Mabel Katrine Trovum
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Indre Østfold kommune v/ rådmann Georg Smedhus
Indre Østfold kommune v/ Veronica Dalskau Kvalheim